

но-правових норм із досягненням всіх принципів кримінального покарання, у тому числі принципів справедливості та індивідуалізації.

1. Шаргородский М.Д. Наказание, его цели и эффективность / Шаргородский М.Д. – М., 1973.

2. Денисова Т.А. Покарання: кримінально-правовий, кримінологічний та кримінально-виконавчий аналіз / Т.А. Денисова. – Запоріжжя : КПУ, 2007. – 287 с.

3. Книженко О.О. Теоретичні засади встановлення санкцій у кримінальному праві / О.О. Книженко. – Х. : Акта, 2013. – 381 с.

Фрунза Наталія Олегівна

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності

Науковий керівник: Сіротченков Д.Ю.

викладач кафедри

тактико-спеціальної підготовки

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Злочинність – гостра соціальна проблема сучасності. Аналіз міжнародного досвіду боротьби зі злочинністю свідчить, що за сучасних умов злочинні прояви створюють реальну загрозу демократичному розвитку та національній безпеці більшості країн світу.

Ідеї боротьби зі злочинністю переважно шляхом її запобігання збагатились новим змістом завдяки науковим працям зарубіжних і вітчизняних учених XIX-XX ст., в яких було закладено філософські, соціологічні, моральні, психологічні, соціальні, антропологічні, організаційно-управлінські, економічні та інші основи запобігання злочинності й окремим її проявам (А. Геррі, А. Кетле, Ч. Ломброзо, Д. Дриль, Е. Дюркгейм, Г. Тард, Е. Феррі, О. Радищев, О. Кистяковський, К. Маркс, Ф. Енгельс, В. Ленін, М. Гернет, А. Герцензон, Н. Кузнецова, В. Кудрявцев, Ю. Антонян, О. Сахаров, І. Карпець, А. Зелінський, А. Закалюк та ін.).

Питанням протидії злочинності також присвячено роботи Г.А. Аванесова, А.І. Алексєєва, Ю.М. Антоняна, О.М. Бандурки, С.С. Галахова, В.В. Голіни, В.О. Глушкова, Л.М. Давиденка, І.М. Даньшина, О.М. Джужи, Е.А. Дідоренка, А.І. Долгової, А.Е. Жалінського, А.П. Закалюка, О.Г. Кальмана, І.І. Карпеця, Я.Ю. Кондратьєва, Н.Ф. Кузнецової, О.М. Литвака, О.М. Литвинова, А.Г. Лекаря, В.В. Лунєєва, С.Г. Міщенко, П.П. Михайленка, В.С. Овчинського, С.С. Овчинського, О.М. Яковлева та ін.

Система протидії злочинності є вертикально інтегрованою ієрархічною організацією, в якій панують головним чином субординаційні відносини. Її органи управління напряму зацікавлені в тому, щоб постійно розширювати власні можливості. Протидія злочинності охоплює правоохоронну, загально-організаційну та попереджувальну сфери суспільних відносин.

Відсутність єдиної національної концепції протидії злочинам, неузго-

дженість загальнодержавних, регіональних, галузевих державних цільових програм соціальної профілактики за відповідними напрямками не сприяє запобіганню злочинності в країні. Таке становище не відповідає проголошеним конституційним положенням про соціальну, демократичну та правову державу, оскільки ситуація, що склалася, не враховує реалій сучасності, адже боротьба зі злочинністю давно перетворилася на глобальну світову проблему, яка набула не лише національного, а й міжнародного, транснаціонального характеру. З урахуванням сучасних реалій необхідно звернути особливу увагу на міжнародний аспект протидії злочинності та розробку заходів боротьби з нею. Узагальнення досвіду співробітництва фахівців-кримінологів і працівників правоохоронних органів дозволяє визначити найбільш ефективні його форми боротьби зі злочинністю на державному та міжнародному рівні.

Майже для всіх сучасних розвинутих зарубіжних країн характерними є негативні злочинні прояви, з'являються нові види злочинів, пов'язані з організованими і професійними їх формами: наркобізнес, торгівля людьми, зброєю, землею, комп'ютерні злочини, тероризм, шлюбне шахрайство, злочини у кредитно-фінансовій сфері, валютних операціях. Злоякісне розростання злочинності з усією очевидністю свідчить, що система державних заходів репресивного характеру не досягає мети – скорочення злочинності або хоча б зниження темпів її зростання. Розв'язання цієї проблеми більшість зарубіжних кримінологів і політиків убачають у використанні заходів, котрі не пов'язані із правовим примусом. Такий підхід є характерним для деяких розвинутих країн, система запобіганню злочинності в яких будується в основному на базі соціологічних теорій. Протидія злочинності у країнах Європейського Союзу і США здійснюється на основі науково обґрунтованих комплексних ресурсо-забезпечених програм, які розробляються фахівцями для різних адміністративно-територіальних рівнів.

В Україні погіршилася криміногенна ситуація – так, за 2016 рік кількість злочинів зросла на 20,3% порівняно з 2015 р. В умовах економічної кризи, ситуації на Сході, нерівномірності суспільного розвитку, різкого спаду рівня життя, значних прогалин у законодавстві збільшується кількість осіб, які схильні до скоєння злочинів.

В Україні відсутня схвалена на державному рівні концепція боротьби зі злочинністю, не завершено створення системи кримінальної юстиції; триває реформування правоохоронних органів, що впливає на всі сфери суспільного життя.

При розробці сучасної моделі протидії злочинності основною ідеєю має бути посилення соціально-регулятивної ролі держави, що дозволяє перейти від каральних заходів боротьби до реального попередження правопорушень.

Запобіганню злочинності є сформованою системою дій стосовно антисуспільних явищ та їх причинного комплексу з метою розширення тенденції зниження рівня і масштабів злочинності та її викорінення. Проте за відсутності подібних державних структур запобіганню злочинності в Україні певною мірою має сприяти вивчення превентивної діяльності правоохоронних структур інших країн світу і запозичення їх позитивного досвіду. Можна з упевненістю сказати, що це є нагальною потребою для України, яка прагне стати повноправним членом Європейського Союзу.

1. Білоусова О.О. Поняття і ознаки кримінальної безпеки країни / О.О. Білоусова // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 83-87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11bookbk.pdf>.

2. Вербенський М.Г. Транснаціональна злочинність : монографія / М.Г. Вербенський. – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2009. – 356 с.

3. Запобігання злочинності (теорія і практика) : навч. посіб. / Голина В.В. – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2011. – 120 с.

Шевченко Таїсія Віталіївна
ст. викладач кафедри кримінального права
та кримінології Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

КРИМІНОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ЖИТТЄВО ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ СУСПІЛЬСТВА

Кожна держава в усі часи свого розвитку прагнула до того, щоб в суспільстві панував мир, спокій та добробут. Для досягнення цієї мети необхідно усвідомлювати, що головною в суспільстві є його основа – народ, найменшою складовою частиною якого є людина, життя, здоров'я, честь, гідність, недоторканність і безпека якої в нашій державі визнаються найвищою соціальною цінністю, як проголошено у ст. 3 Конституції України.

Основні права людини – це певні можливості людини, котрі необхідні для її існування та розвитку в конкретно-історичних умовах та об'єктивно визначаються досягнутим рівнем розвитку людства (економічним, духовним, соціальним), маючи бути загальними та рівними для всіх людей. І з цього боку права людини – явище цілком соціальне: породжуються вони самим суспільством [1, с. 99].

Наша держава є демократичною, правовою, а це означає, що в ній має панувати право, а воно, як вже зазначалося раніше, є однією з найвищих соціальних цінностей і поставлено під охорону і забезпечується законом, за порушення якого настає відповідальність: дисциплінарна, адміністративна чи навіть кримінальна. Саме кримінальна відповідальність настає за порушення таких людських прав, які поставлені під охорону кримінального законодавства України, наприклад такого, як право на життя. Такі порушення визнаються злочинними діяннями.

Проблема злочинності була актуальною в усі часи існування суспільства, посідаючи одне з перших місць серед найбільш гострих проблем, що турбували громадську думку. Не є винятком і сьогодні, навіть навпаки – ця проблема з кожним роком стає все гострішою, набуває характеру глобальності. Тероризм, наркоманія, корупція та інші антисоціальні явища викликають глибоку корозію всього механізму державного розвитку, тим самим сповільнюючи його. Злочинність має неабиякий серйозний характер і може призвести до серйозних наслідків, які створюватимуть певний «бар'єр» для економічного, соціального розвитку країни, призводячи навіть до руйнування демократичних засад державності. Так, за даними Генеральної прокуратури Украї-